

Timo Saloviita

Luokka haltuun!

Parhaat keinot toimivaan opetukseen

PS-kustannus, nid. 242 s., hinta 39,-
ISBN 978-952-451-585-6

Professori: Oppimistuloksiin ja työrauhaan vaikuttaa enemmän opettajan taidot kuin ryhmäkoko

“Erityisluokat ja pienet opetusryhmät eivät ole ratkaisu opetuksen ongelmiin. Oppilaan leimaaminen erityistarpeita vaativaksi on vahingollista ja toimii usein vain itseään toteuttavana ennustuksena”, sanoo kasvatustieteen professori Timo Saloviita kirjassaan *Luokka haltuun! Parhaat keinot toimivaan opetukseen* (PS-kustannus 2013).

Oppilaiden luokittelu eri käsitteillä tai lääketieteellisillä diagnooseilla on koulujen normaali käytäntö. Oppimiseen vaikuttavista asioista puhuttaessa unohdetaan kuitenkin usein opettajan rooli. *“Yksilöllinen avun tarve määräytyy monista seikoista, jotka liittyvät myös konkreettiseen luokkatilanteeseen. Luokkakoolla ei ole suoraa vaikutusta oppimiseen, vaan se välittyy opettajan henkilökohtaisten ominaisuuksien kautta. Myös käytöshäiriöiden esiintyminen on yhteydessä opettajan kykyyn johtaa luokkaansa”,* toteaa Saloviita.

Saloviita kehottaa käyttämään varovaisesti “erityistarpeen” kaltaisia käsitteitä. Erityistarpeen olemassaoloa ei voi tunnistaa pelkästään yksilöä tutkimalla, vaan kyse on aina ihmisen ja hänen ympäristönsä välisestä suhteesta: kasvissyöjälläkin on erityistarpeita, kun hän astuu ravintolaan, mutta ne katoavat, jos ruokalistalla on kasvisruokaa.

Saloviita tarjoaa ratkaisuksi koulujen ongelmiin henkilökohtaista opetussuunnitelmaa sekä samanaikaisopetusta yhdessä erityisopettajan kanssa: *“Suomalaiset opettajat eivät ole lämmenneet näille kahdelle asialle. Meillä on moitittu HOJKSien tuottamaa lisätyötä, ja erityisopettaja omassa luokassa on monelle kauhistus.”*

Erityisluokkien vertailu integroituihin erityisopetukseen on kuitenkin osoittanut, että erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus tuottaa parempia tuloksia normaaliluokilla kuin erityisluokilla. Erityisluokkien heikkoja tuloksia selittävät erityisesti alentuneet odotukset oppimistulosten suhteen. Integroitujen luokkien hyvät tulokset puolestaan koskevat paitsi kouluaineita myös sosiaalista sopeutumista ja menestystä myöhemässä elämässä.

Kirjoittajan yhteystiedot:

Kasvatustieteen professori
Timo Saloviita
timo.saloviita@jyu.fi
040 805 3373

Arvostelukappaleet:

PS-kustannus
tiedotuspäällikkö Henna Santalahti
henna.santalahti@ps-kustannus.fi
puh. 040 530 7268

PS-kustannus on tietokirjallisuuden erikoiskustantamo, joka julkaisee vuosittain 20–30 uutta kirjaa opetuksen ja kasvatuksen, sosiaali- ja terveysalan, johtamisen sekä yhteiskunnan ajankohtaisista aiheista.